

ДО 90-РІЧЧЯ КАФЕДРИ «ПІДЙОМНО-ТРАНСПОРТНІ МАШИНИ І ОБЛАДНАННЯ» НТУ «ХПІ»

Історія кафедри, яка сьогодні є потужним осередком підготовки висококваліфікованих кадрів для багатьох галузей народного господарства, почалася в 1929 році, коли в Харківському технологічному інституті була організована спеціальна кафедра «Підйомно-транспортні машини», яку очолив Тамарін Давид Наумович, залишаючись заступником директора з наукової роботи Українського науково-дослідного інституту промислового транспорту.

Тамарін Д. Н.

Раківненко М. С.

З 1932 р. для ведення викладацької роботи залучаються доценти залізничного інституту Стогов В. М. і Раківненко М. С., згодом відомі вчені.

В 1938 році Тамаріна Д. Н. затверджують у вченому званні професора. Під його керівництвом на кафедрі було сформовано базу та закладено підґрунтя для успішного та впевненого розвитку кафедри як центру підготовки фахівців для кранобудівної галузі, відомого та вагомого у всьому

СРСР. На чолі з професором Тамаріним Д. Н. було підготовлено ряд навчально-методичних посібників, виданих в інституті, виконувалась велика робота з формування науково-викладацького складу кафедри. До викладацької роботи залучались провідні фахівці промисловості, талановиті викладачі інших вишів і формувался потужний колектив аспірантів.

Серед випускників кафедри довоєнного періоду – ціла плеяда відомих учених і керівників промисловості: Ковальський Б. С., заслужений діяч науки і техніки України, доктор технічних наук, професор; Новосьолов Ю. С., міністр будівельного і дорожнього машинобудування СРСР; Богуславський П. Є., завідувач відділом металоконструкцій ВНДПТМАШ, автор монографії «Металеві конструкції вантажопідйомних машин»; Жермунський Б. І., доктор технічних наук, професор; Казак С. А., доктор технічних наук, професор, завідувач кафедри «Підйомно-транспортних машин» Уральського державного технічного університету, засновник наукової школи динаміки вантажопідйомних машин, автор монографій, присвячених динаміці кранів; Макрідін І. П., завідувач відділом надійності кранів ВНДПТМАШ; Нещеретний П. М., начальник конструкторського відділу спеціальних кранів НКМЗ і багато хто інші.

У жовтні-листопаді 1941 р. кафедра разом з інститутом була евакуйована в м. Красноуфімськ Свердловської області. У найтяжких матеріальних і побутових умовах доц. Жермунський Б. І., що в той час очолював кафедру, організував навчальний процес. Серед випускників військових років: Березовський А. З., головний інженер

Харківського заводу дорожніх машин; Гайдамака В. Ф., доктор технічних наук, професор, завідувач кафедрою підйомно-транспортних машин з 1957 по 1976 рр., декан машинобудівного факультету, голова місцевому ХПІ; Ебич Р. Д., головний конструктор Красноярського заводу важкого машинобудування; Вальдман А. П., професор, завідувач кафедрою Ризької сільськогосподарської академії.

Ковальський Б. С.

Новосолов Ю. С.

Жермунський Б. І.

Казак А. С.

Після повернення в 1944 р. у Харків кафедра веде активну роботу з підготовки фахівців для відновлення зруйнованого народного господарства країни. Найпильніша увага приділялася практичній підготовці студентів – для проходження практики відбиралися кращі підприємства: Новокраматорський машинобудівний завод, Ленінградський завод ПТО ім. С. М. Кірова, Уралмаш, Сибтяжмаш, металургійні заводи Маріуполя і Запоріжжя. Для ведення викладацької роботи запрошуються провідні промисловці, в тому числі Прошин А. С., передають свій досвід Куйбида Г. Г., начальник відділу канатних доріг; Церковний І. М., директор «Союзпроммеханізації»; Геращенко А. І., директор «Харківенергоремонт».

Гайдамака В. Ф.

З 1947 року на кафедру залучаються фахівці з промисловості, які відновлюють традиції кафедри і вирішують нагальні задачі, пов'язані з відновленням промислового потенціалу держави. Серед них – Гайдамака Володимир Федотович, професійне життя якого пов'язано з кафедрою. Майже 20 років доктор технічних наук, професор Гайдамака В. Ф. очолював кафедру, протягом 10-ти років був деканом машинобудівного факультету.

Під керівництвом і при безпосередній участі професора Гайдамаки В. Ф. були розроблені і досліджені нові конструкції пускових і гальмівних пристроїв підйомно-транспортних машин, створена наукова школа: підготовлено 8 кандидатів наук, одноосібно підготовлено 2 монографії, навчальний посібник, опубліковано більш ніж 150 наукових праць, зокрема авторські свідоцтва на винаходи.

Аспірант кафедри тих часів Румянцев Б. П. стояв у витоків створення кафедри підйомно-транспортних машин Луганського машинобудівного інституту, однієї з найкращих в колишньому СРСР, а згодом протягом багатьох років був ректором інституту і головою секції «Підйомно-транспортні, дорожні, будівельні, меліоративні

машини і обладнання» Науково-методичної ради за напрямом «Машинобудування і металообробка» протягом майже 25 років.

В цей час підготовка фахівців на кафедрі ведеться за трьома формами навчання, в тому числі на стаціонарі навчаються 4 групи по 25 чоловік.

Григорів О. В.

З 1976 по 1984 роки та з 1991 по 2017 роки кафедру очолював Григорів Отто Володимирович, доктор технічних наук, професор, випускник кафедри.

Професор Григорів О. В. – відомий вчений і фахівець в галузі підйомно-транспортних машин і обладнання, автор більш ніж 450 наукових робіт, опублікованих в країні і за її межами, в тому числі 3 монографій і 11 навчальних посібників з грифом МОН України, більш ніж 20 авторських свідоцтв і патентів на винаходи.

Професор Григорів О. В. створив наукову школу оптимального управління підйомно-транспортними машинами з керованими приводами, під його керівництвом захищено 7 кандидатських і 1 докторська дисертація, протягом певного часу входив до складу спеціалізованих Вчених рад і до редакційних колегій спеціалізованих фахових збірників наукових праць і журналів.

Григорів О. В. є співзасновником і першим Віце-президентом Підйомно-транспортної академії наук України, проходив стажування за програмами DAAD, DFG в Магдебургському університеті і SWK в Дрезденському технічному університеті (Німеччина). В 2002 році отримав звання почесного доктора Петрошанського університету (Румунія).

Коваленко В. О.

З 2017 року кафедру очолює професор НТУ «ХП», кандидат технічних наук, доцент Коваленко Валентин Олександрович. Під його керівництвом за цей малий термін було зроблено чимало. Кафедра зустрічає свій ювілей в повністю відремонтованих аудиторіях і лабораторіях (сьогодні це 3 мультимедійні аудиторії з можливістю викладання навчального матеріалу з використанням відео- та фотопрезентацій). За останні 2 роки було повністю змінено підхід до викладання дисциплін – навчання студентів стало більш орієнтованим на практичну підготовку: практичні та лабораторні заняття проводяться на підприємствах, в середньому раз на місяць студенти з екскурсіями відвідують заклади промисловості, що працюють в м. Харкові та

Харківській області. Це стало можливим завдяки зміні та розширенню баз практики (зараз це біля 20 підприємств), зокрема укладено договори з ТОВ «Нова пошта» та ТОВ «ПТЕ-КРАН».

За 2018-2019 роки на кафедрі захищено 2 кандидатські дисертації, а в складі кафедри працюють 4 професори та 5 кандидатів наук віком до 35 років.

В 2018 році підписано договір з Краківською політехнікою в рамках програми ERASMUS+ про обмін студентами та стажування викладачів. Очікується, що в 2019 році 5 студентів відвідають Польщу терміном на 1 семестр.

Студенти 4 курсу в рамках дисципліни «Металоконструкції складів» розробили макет складу, що демонструє принципи складської логістики. Макет планується

використовувати на лабораторних і практичних заняттях і в рамках профорієнтаційної роботи з абітурієнтами. В рамках дисципліни «Основи науково-дослідної роботи» студенти розробили стенд, який демонструє мікропроцесорну систему керування макетом мостового крана з метою усунення коливань вантажу і точного наведення його на ціль в автоматичному режимі. Студенти разом з викладачами кафедри ведуть активну роботу по провадженню віртуальної і доповненої реальності в навчальний процес з метою більш наочного та цікавішого викладення матеріалу.

В середньому раз на місяць на кафедрі проводяться мотиваційні зустрічі зі студентами, в рамках яких колишні випускники кафедри діляться своїм досвідом професійного та кар'єрного зростання.

Студенти кафедри беруть активну участь у Всеукраїнських конкурсах студентських наукових робіт, II турах Всеукраїнських олімпіад, де гідно представляють кафедру, виборюючи призові місця.

Кафедра разом з Харківським національним автомобільно-дорожнім університетом виступила співорганізатором Всеукраїнської науково-практичної конференції «Застосування сучасних систем автоматизованого проектування в конструкторській та дослідницькій практиці».

В травні 2019 року розпочались роботи по модернізації крана, що знаходиться на території НТУ «ХП» у дворі електричного корпусу, з метою створення науково-паркової зони для навчання студентів, здійснення наукових досліджень, приваблення абітурієнтів і популяризації сучасних можливостей підйомно-транспортних машин і логістичних комплексів серед населення.

4-6 вересня 2019 року на базі кафедри планується провести Логістичний форум Міжнародна науково-практична конференція «SMART-ПТМ в логістиці», на який очікуються представники провідних закладів промисловості й освіти з Німеччини, Нідерландів, Польщі, Румунії, Угорщини, Болгарії і України.

Сьогодні кафедра «Підйомно-транспортні машини і обладнання» Науково-навчального інституту механічної інженерії і транспорту Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» – це навчальний і науково-дослідницький центр, широко відомий в Україні та за її межами, що зберігаючи традиції, закладені корифеями кафедри, здійснює підготовку висококваліфікованих бакалаврів і магістрів для багатьох галузей промисловості за спеціальностями 133 «Галузеве машинобудування» (спеціалізація «Підйомно-транспортні, дорожні, будівельні, меліоративні машини та обладнання») і 131 «Прикладна механіка» (спеціалізація «Інженерія логістичних систем»). На кафедрі працює аспірантура з підготовки докторів філософії. Колектив кафедри впевнено дивиться в майбутнє та переконаний, що в подальші роки її славнозвісність зростатиме, а кількість випускників, які працюватимуть на благо України, докладаючи зусиль до її розквіту, збільшуватиметься!

*Коваленко В. О., кандидат технічних наук, професор, завідувач кафедри
підйомно-транспортних машин і обладнання*

Григорів О. В., доктор технічних наук, професор кафедри

Єніфанов В. В., кандидат технічних наук, професор, директор Науково-навчального інституту механічної інженерії і транспорту